

نام و نام خانوادگی		آموزش و پرورش استان مازندران		نام درس: علوم و فنون ۲		تاریخ امتحان ۱۴۰۰/۳/۴	
مهر آموزشگاه		مدیریت آموزش و پرورش شهرستان نوشهر		رشته: علوم انسانی		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
		دبیرستان دخترانه شاهد		نوبت دوم		تعداد سوال: ۴ صفحه	
				سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰		دبیر: ترانه جهاندار	
ردیف	شرح سؤال						نمره
۱	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)						۰/۲۵
	درستی و نادرستی هر یک از نوشته های زیر را بنویسید.						
	الف) در حکومت صفوی شعر ستایشی و درباری و عاشقانه های زمینی رواج داشت . (درست نادرست)						۰/۲۵
	ب) تغییر سبک خراسانی به سبک عراقی از زمان سلجوقیان آغاز شده . (درست نادرست)						
۲	قهرمان کتاب مثنوی معنوی مولانا چگونه انسانی است ؟						۰/۵
۳	در دسترس عامه قرار گرفتن شعر در سبک هندی چه پیامد منفی داشت ؟						۰/۵
۴	هر یک از موارد گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از شخصیت‌های گروه «ب» است. (ستون ب یک مورد اضافه است)						۰/۵
	الف		ب				
	الف) خلاق المعانی ثانی		۱- بیدل دهلوی				
	ب) خداوندگار مضامین تازه شعری		۲- کلیم کاشانی				
			۴- صائب تبریزی				
۵	موضوع آثار زیر را بنویسید .						۰/۵
	الف) عالم آرای عباسی		ب) المعجم ف معاییر اشعار العجم				
۶	متن زیر درباره قلمرو فکری سبک هندی است؛ در این متن چند غلط به چشم می خورد؟						۰/۲۵
	شعر هندی شعری صورت گراست؛ نه معنی گرا؛ همچنین شعر در سبک هندی بیشتر در تک بیت خلاصه است و طول و عرض معنا از یک بیت پیشتر نمی رود. الف) هیچ ب) یک ج) دو د) سه						
۷	عبارت زیر ویژگی فکری کدام دوره تاریخی را ترسیم می کند ؟						۰/۲۵
	«تاثیر فساد و تیره بختی چند قرن گذشته و کشتار مردم و فرار دست جمعی افراد با ذوق و آزاده از بیم تیغ استبداد به خارج از ایران و کشته شدن یا مردن آنان از فقر و گرسنگی بیانگر این است که در این عصر، ایران از نویسنده قوی خالی ماند»						
	الف) دوره مغول		ب) دوره ساسانی		ج) دوره صفوی د) دوره تیموری		
۸	کدام شاعر به خاطر ترکیب بند عاشورایی اش زبانزد است؟						۰/۲۵
۹	حملات تیموریان و ازبکان منجر به بروز چه پدیده ای در عرصه زبان فارسی شد ؟						۰/۵
۱۰	از میان ویژگی های زیر، کدام یک مربوط به سبک عراقی نیست؟						۰/۲۵
	الف) «می» اندک اندک جای «همی» را گرفت؛		ب) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد				
	پ) توجه به علوم ادبی بیشتر شد.		ت) واقع گرایی یا توجه به دنیای بیرون				
(نمونه سوال در صفحه دوم)							

ردیف	شرح سؤال	نمره																								
۱۱	<p>موسیقی شعر (۶ نمره)</p> <p>درستی یا نادرستی عبارت های زیر را بررسی کنید؟</p> <p>الف) در وزن همسان دولختی میانه هر مصراع با درنگ و مکثی آشکار، همراه است. (درست نادرست)</p> <p>ب) وزن همسان دولختی از تکرار یک پایه همسان، حاصل شده است. (درست نادرست)</p>	۰.۵																								
۱۲	<p>با خوانش درست بیت زیر، رمز پایه های آوایی آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید.</p> <p>هنگام تنگ دستی در عیش کوش و مستی / کابین کیمیای هستی قارون کند گدا را»</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>هن</td> <td>گا</td> <td>م</td> <td>تن</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>ی</td> <td>هس</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>گ</td> <td>دا</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>را</td> </tr> </table>	هن	گا	م	تن							ی	هس							گ	دا				را	۱
هن	گا	م	تن																							
		ی	هس																							
		گ	دا																							
			را																							
۱۳	<p>بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید و وزن واژه آن را در خانه ها قرار دهید.</p> <p>چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>پایه های آوایی</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>وزن واژه</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>					پایه های آوایی										وزن واژه						۱/۵				
				پایه های آوایی																						
				وزن واژه																						
۱۴	<p>وزن واژه های مصراع پیش رو در کدام گزینه آمده است؟ «سلسله موی دوست حلقه دام بلاست»</p> <p>الف) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن ب) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن پ) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن ت) مفتعلن مفاعلن // مفتعلن مفاعلن</p>	۰/۲۵																								
۱۵	<p>بیت زیر را به دو شیوه برش هجایی دسته بندی کنید سپس وزن واژه ها و نشانه های هجایی هر یک را در خانه ها قرار دهید.</p> <p>تا عهد تو در بستم ، عهد همه بشکستم بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان ها</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>پایه های آوایی</td> <td>تا عهد ت</td> <td></td> <td>بش کس تم</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>نقض ه م</td> <td></td> </tr> <tr> <td>وزن واژه (برش اول)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>وزن واژه (برش دوم)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>نشانه های هجایی</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	پایه های آوایی	تا عهد ت		بش کس تم			نقض ه م		وزن واژه (برش اول)				وزن واژه (برش دوم)				نشانه های هجایی				۲				
پایه های آوایی	تا عهد ت		بش کس تم																							
		نقض ه م																								
وزن واژه (برش اول)																										
وزن واژه (برش دوم)																										
نشانه های هجایی																										
۱۶	<p>کدام یک از ابیات زیر دارای نظم دو لختی (دوری) است؟ دلیل آن را بنویسید.</p> <p>الف) بازآی بر چشم نشین ای دلستان نازنین کاشوب و فریاد از زمین بر آسمانم می رود ب) گر برود جان ما در طلب وصل دوست حیف نباشد که دوست دوست تر از جان ماست</p>	۰.۷۵																								
	<p>دوره سوال در صفحه ی سوم</p>																									

ردیف	شرح سؤال	نمره
	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۱۷	تشبیه فشرده ی (بلیغ) اضافی در بیت زیر را به یک تشبیه گسترده تبدیل کنید. هرچه به گرد خویشتن می نگرم در این چمن آینه ضمیر من جز تو نمی دهد نشان	.۷۵
۱۸	در بیت زیر مجاز رامشخص کنید و معنای حقیقی و مجازی آن را بنویسید. الف) به یاد روی شیرین بیت می گفت چو آتش تیشه می زد، کوه می سفت	.۷۵
۱۹	در بیت زیر، مجاز و قرینه آن را مشخص کنید. شهری ز تو مست عشق وما هم این باده ندانم از چه جام است	۰/۵
۲۰	شاعر در کدام بیت از آرایه ی «کنایه» بهره ی بیش تری برده است؟ ۱) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را که سر به کوه و بیابان تو داده ای ما را ۲) بر آشفت ایران و برخاست گرد همی هر کسی کرد ساز نبرد ۳) ای دوست چنان بزی که بعداز مردن انگشت گزیدنی به یاران ماند ۴) از تو به که نالم که دگر داور نیست وز دست تو هیچ دست بالاتر نیست	.۵
۲۱	با توجه به بیت زیر به سوال ها پاسخ دهید . یارم چو قدح به دست گیرد بازار بتان شکست گیرد الف) یک کنایه پیدا کنید ومفهوم آن را بنویسید . ب) کدام واژه در معنای استعاری به کار رفته است ؟ استعاره پنهان است یا آشکار ؟	.۵ .۵
۲۲	با توجه به بیت «با کاروان حله برفتم ز سیستان / با حله تنیده ز دل بافته ز جان» پاسخ دهید الف) واژه «حله» در کدام مصراع در معنای غیر حقیقی به کار رفته است؟ ب) معنای غیر حقیقی واژه «حله» را بنویسید .	.۵
۲۳	برای هریک از مفاهیم زیر معادل کنایی بنویسید . الف) خسیس بودن : ب) ناز وغرور داشتن : ج) اشتباه بزرگ کردن :	.۷۵
۲۴	در کدام بیت زیر آرایه تشخیص دیده می شود ؟ دلیل آن را بنویسید. الف) ای گل تو دوش داغ صبحی کشیده ای ما آن شقایقیم که با داغ زنده ایم باز امشب ای ستاره تابان، نیامدی باز ای شپیده شب هجران، نیامدی	.۵
۲۵	در ترکیب های زیر اضافه تشبیهی و اضافه ی استعاری را مشخص کنید . رخ اندیشه دف عشق آبشار نوحه گر	.۷۵
	دوامة سوال در صفحه ی چهارم	

نمبره	شرح سؤال	ديف
۰/۵ ۰/۲۵ .۵	<p>نقد و تحليل نظم و نثر (۴ نمره)</p> <p>با توجه به متن زیر از دیباجه گلستان سعدی پاسخ دهید :</p> <p>«شب را به بوستان با یکی از دوستان اتفاق مبيت افتاد؛ موضعی خوش و خرم و درختان درهم ؛ گفתי خردۀ مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش آویخته »</p> <p>۱-۲۶ - متن فوق را از نظر تاریخ ادبیات بررسی کنید.(قرن و سبک)</p> <p>۲-۲۶ - یک ویژگی زبانی متن را بنویسید .</p> <p>۳-۲۶ - خردۀ مینا و عقد ثریا « به ترتیب استعاره از چه چیزهایی هستند؟</p>	۲۶
.۲۵ .۵	<p>با توجه به بیت زیر، به پرسشهای داده شده پاسخ دهید.</p> <p>ما ز آغاز و ز انجام جهان بی خبریم / اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است</p> <p>۱-۲۷ یکی از ویژگیهای شعر کلیم کاشانی را در این بیت بنویسید .</p> <p>۲-۲۷ این بیت را از نظر زیبایی شناسی تحلیل و بررسی کنید.</p>	۲۷
.۵ .۵ .۵ .۵	<p>با توجه به غزل زیر از صائب تبریزی پاسخ دهید :</p> <p>آن چنان کز رفتن گل خار می ماند به جا / از جوانی حسرت بسیار می ماند به جا</p> <p>کامجویی غیر ناکامی ندارد حاصلی / در کف گلچین ز گلشن، خار می ماند به جا</p> <p>جسم خاکی مانع عمر سبک رفتار نیست / پیش این سیلاب ، کی دیوار می ماند به جا؟</p> <p>۱-۲۸ - غزل فوق را از نظر تاریخ ادبیات بررسی کنید .(قرن و سبک)</p> <p>۲-۲۸ - دو ویژگی ادبی این غزل را بنویسید.</p> <p>۳-۲۸ - بیت آخر را از نظر زیبا شناسی بررسی کنید .</p> <p>۴-۲۸ - این غزل در چه وزنی سروده شده است ؟</p>	۲۸
۲۰	<p>فرغنده فرجام باشیر</p> <p>جمع نمره</p>	